

M 1:100

Model #01

Kyjovská kaple Panny Marie Matky Boží milosti

Blessed Mother Virgin Mary Chapel

Papírový model
Card model

2010 © Jan Bárta
<http://jb.ic.cz>

Stručná historie místa

Kaple se stojí na okraji lesa, asi 500m západně od okraje vsi Radčice, nyní součástí města Plzně. Asi 1km dále na západ se nachází, nyní již jen těžko patrné, zbytky středověkého hradu Kyjov. Stejně jméno nese i les kolem.

Na místě budoucí kaple stál již dříve dub, na který byly zavěšovány svaté obrázky. Obraz, kopii obrazu Panny Marie Pomocné od Lucase Cranacha, zde jako dík za uzdravení svého malého synka zavěsila roku 1868 i hraběnka Johanna Schöbornová.

Koncem 19.stol. sem s rodinou chodíval i řídící učitel Jan Nepomuk Kašpar z Křimic. Jeho syn Karel zasvětil svůj život Panně Marii a stal se později pražským arcibiskupem a kardinálem. Jeho otec, učitel Kašpar, v době kdy syn byl na studiích v Římě zahájil na jeho přání sbírku na stavbu kaple. Během 5 let získal od dárců 500 zlatých a s hraběcím svolením začala roku 1894 stavba kaple, která byla 16.září téhož roku dokončena. Kaple se stala poutním místem, které bylo pravidelně a hojně navštěvováno.

Dub nebyl poražen, jeho kmen s obrázkem byl obestavěn a stal se součástí stavby. Tak tomu bylo až do opravy roku 1998, kdy již byl strom v tak špatném stavu, že musel být poražen, aby neohrozil stavbu ani bezpečnost návštěvníků. Zbytky kmene byly ale zachovány a se zavěšeným obrázkem jsou dále součástí kněžiště.

Poutní tradice byla obnovena roku 1991. Roku 2009 byla provedena celková rekonstrukce kaple.

Návod ke stavbě modelu

Pomůcky a materiál

Budete potřebovat

- větší a malé nůžky
- ostrý skalpel na řezání papíru (např. odlamovací výsuvný nůž)
- pinzetu s hladkou vnitřní plochou (bez vroubkování) a se širším koncem
- disperzní lepidlo (např. Herkules)

Instrukce

Lepidlo nanášejte seříznutou špejlí nebo špičkou malého nože. Nepoužívejte příliš velké množství lepidla, aby nedocházelo ke kroucení papíru. Lepidlo rozetřete do tenké vrstvy.

Při lepení větších celků (např. střechy) postupujte po jednotlivých částech, aby jste měli dostatek času na přesné sestavení dílů k sobě před zaschnutím lepidla.

Hotový model je vhodné přilepit na pevnou podložku.

Přípravné práce

Před vystřížením dílů z archů proveďte naryhování hran v místech budoucích ohybů. Zlomy jsou označeny podle směru ohybu plnou (ohyb „ven“) nebo čerchovanou čarou (ohyb „dovnitř“). V případě nejasností se orientujte dle návodných kreseb.

U stěn kapličky - díl 2 - je třeba přenést rysku (A-A) na zadní stranu dílu. Před vystřížením pomocí špendlíku nebo jehly kružítkem udělejte otvory v místech označených křížkem a na rubové straně je spojte tenkou čarou mikrotužkou. Pracujte přesně – tato ryska bude sloužit pro nastavení správného úhlu podstřešní římsy.

Stejným způsobem přeneste rysku B-B na zadní stranu střechy – díl 4.

U dílů stěn vyřízněte skalpelem otvory pro okna a dveře. U věžičky je vhodnější vyříznout okna až po slepení vnitřku a vnějšího pláště k sobě.

Retušování

Bílé hrany papíru působí na hotovém modelu rušivě. Hrany vystřížených dílů (a také vyříznutých otvorů) před slepením proto zaretušujte temperovými nebo vodovými barvami (stačí běžné školní vodovky) zvolenými podle barvy dílu (tj. Např okna věžičky hnědou barvou, okraje střechy tmavě červenou atd.). Štetec příliš nenamáčejte a malování provádějte bokem jeho špičky, tak aby se barva nedostala na barevné plochy dílů.

U okrajů střech je třeba nabarvit okraje i cca 2mm na rubové straně (tak aby budoucí přesah střechy nebyl zesponu bílý).

Sestavení modelu

Stavbu začneme základem terénu – díl T1. Vyřízněte otvor a vytvarujte chlopně, na které se pak přilepí základy budovy. Přilepte boční strany terénu T2 a T3 k zadní části T4 a celek spojte se základem T1.

Vystříhnete průčelí kaple 1 a vlepte do něho dveře zkompletované z dílů 9, 10 a 11.

Vystříhnete stěny kaple 2. Jejich boční římsy ohněte a přilepte je na rubovou stranu dílu spodním okrajem přesně na připravenou pomocnou rysku A-A. Osadte okna, která můžete zhotovit buď v jednodušší variantě vlepením celých dílů 18 nebo ve variantě plastičtější zkompletováním z dílů 18 (vystříhnete pouze okno bez okrajů) vlepených do rámu 19. Po osazení do stěn doplňte hluboká okna parapety 21. Nad okna můžete nalepit štukové oblouky 20.

Vytvarované pomocné chlopně – boční T5 a T6 a zadní T7 - přilepte na díl 2. Na tyto chlopně pak bude shora přilepen terén. Pozor na správnou orientaci T7 (lícem ven).

Na zadní stěnu dílu 2 přilepte zpracovanou zadní římsu 3. Poté můžete spojit průčelí 1 a stěny 2 do jednoho celku. Budovu zatím neosazujte na terén !

Sestavte střechu z dílů 4 a 5. Podle pomocné rysky B-B do střechy osadte zpracované žebro 6 (chlopně orientujte směrem k zadní části kapličky). Pracujte přesně – správné vlepení tohoto dílu bude určovat svislé usazení věžičky.

Zpracujte tělo věžičky 12 - nejprve ohněte vnitřní stěny a přilepte je na rub dílu. Poté tělo věžičky sestavte a pomocí pinzety slepte. Horní část uzavřete - pozor na udržení pravoúhlého tvaru. Z dílů 14, 2x15 a 17 zkompletujte střechu a osadte ji na věžičku.

Hotovou věžičku vlepte do otvoru ve střeše. Správnou svislou polohu nastavte podle pomocného žebra a pohledem zepředu podle průčelí. Střechu dokončete přilepením oplechování věžičky 2x16 a osazením vytvarovaných hřebenáčů 22, 23 a 24.

Celek střechy nyní můžete osadit na budovu. Lepte postupně pomalu od vrcholu střechy na štítové zdi po stranách dolů a poté po bočních zdech k zadní části kapličky. Střecha by na všech stranách měla nepatrně (asi 1mm) přesahovat okraje římsy.

Vytvarujte zadní apsidu 7 a vlepte do ní okno k zbytku kmene dubu z dílů 25 a 26. Pod okno a do spodní části apsidy (na přesném umístění nezáleží) vlepte pomocná žebra 8. Celek přilepte ke stěně 2 a střeše 5.

Kompletní kapličku nyní můžete osadit na základ terénu T1. Rohy stavby orientujte dle záměrného kříže naznačeného na T1. Na terén a k průčelí 1 přilepte schody sestavené z dílů S1 a S2. Doplňte horní stupně z dílů S3 a S4. Na stěny nalepte sokl z dílů 28 a 29.

Připravte a vytvarujte terén T9 a T8. Na oba konce dílu T9 osadte pomocné chlopně TP pro spojení s dílem T8. Začněte osazovat díl T9 – nejprve zezadu na apsidu a na pomocné chlopně zadní části. Pokračujte podél bočních stěn kapličky až ke schodišti a přes pomocné chlopně SP kolem schodiště až k nejnižšímu místu terénu, kde terén slepíte se základem T1. Poté terén dokola po stranách spojte i s bočními díly T2, T3 a T4. Postupujte pomalu a snažte udržet rovinu spodní části tím, že model během lepení a vysychání jednotlivých částí budete stále kontrolovat proti rovné desce.

Po dokončení terénu nechte model pod lehkou zátěží na všech stranách terénu důkladně proschnout. Poté přilepte kolem celé budovy betonový chodníček (stružku) T10.

Poslední prací je osazení kříže 27 na vrchol věže.